

การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา¹

DEVELOPMENT OF SUPERVISION MODEL BY USING COACHING
AND MENTORING OF MENTOR STUDENT TEACHERS FACULTY OF
EDUCATION, PHRANAKHON SI AYUTTHAYA RAJABHAT UNIVERSITY¹

Corresponding author²,
giftazy@hotmail.com²

ปารณีย์ ขาวเจริญ² และ ดวงใจ สีเขียว³ และ ชมพูนุท สุขหวาน⁴
Paranee Khaocharoen², Duangjai Seekhieo³ and

Chompunut Sukwan⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยมีขั้นตอนในการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของครูพี่เลี้ยง กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูพี่เลี้ยงจำนวน 16 คน อาจารย์นิเทศก์มหาวิทยาลัยจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ประเด็นการสนทนากลุ่มแบบสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูพี่เลี้ยงจำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบ แบบประเมิน และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสถิติ (t-test) Dependent และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปประเด็นและข้อค้นพบ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะมีครูพี่เลี้ยงซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดูแล แนะนำ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือนักศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศติดตามซึ่งปัญหาในการนิเทศที่พบ คือ ระบบการนิเทศที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ครูพี่เลี้ยงจะเป็นผู้ออกแบบวิธีการนิเทศด้วยตนเอง ส่วนแนวโน้มในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะเป็นไปแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ 2. รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงที่พัฒนาขึ้น ประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หลักการของรูปแบบ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยง เนื้อหาในการนิเทศตามรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ แนวปฏิบัติของครูพี่เลี้ยงและแนวปฏิบัติของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแนวทางการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ โดยผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ พบว่า คุณภาพของร่างรูปแบบมีค่าความ

¹ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รายชื่อมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้องมีค่าระหว่าง 0.85-1.00 3. การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบ พบว่า 1) สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงหลังการใช้รูปแบบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 สมรรถนะด้านทักษะในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงที่ครูพี่เลี้ยงประเมินตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่นักศึกษาประเมินครูพี่เลี้ยงในภาพรวมอยู่ระดับมาก 2) ครูพี่เลี้ยงมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงอยู่ในระดับมากที่สุดและ 3) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความพึงพอใจในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง, ครูพี่เลี้ยง, นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ABSTRACT

The objective of the research was to development a Supervision Model by using Coaching and Mentoring of Mentor Student Teachers in the Faculty of Education at Phranakhon Sri Ayutthaya Rajabhat University. It was a three-steps research procedure: 1) to study and analyze the supervision of student teachers. The samples were sixteen mentors, ten supervisors university, the data were collected using focus group and interview. 2) to develop a model for supervision though the coaching and mentoring of student teachers. This sample was composed of seven experts; 3) to study the effectiveness of a Supervision Model by using Coaching and Mentoring of Mentor Student Teachers. The samples consisted of thirty four teachers. The data were collected using test, evaluation, and questionnaire. The quantitative data were analyzed using descriptive statistics mean, standard deviation and a t-test qualitative content were analyzed by summarizing the issues and findings.

The results of the research were as follows: 1. The supervisor student teachers and mentor played role of a guidance counselor and assisted students with the process of supervision. The problem with of supervisory systems was that they were not standardized. Mentors are also trained to self-supervise. The trend in supervising student teachers is to develop a professional model. 2. The model of supervision by coaching and mentoring consisted of the purpose of the model, the principle of the model, the theory involves coaching and mentoring, content in the form of supervision, the process of the pattern, the role of mentors and student teachers, and guidelines and forms to ensure success. The results determined that the suitability of the model was within of the utility standards, feasibility standards, propriety standards and accuracy standards, with were between 0.85-1.00. 3. The result of the effectiveness of the supervision model showed that the ability of the mentor in terms of coaching and mentoring after using the supervision model by coaching and mentoring at a statistically significant level of .05 and higher than 80% criterion, performance in coaching and mentoring based on the self-assessments of the mentors at the highest level and the student teachers also evaluated this factor at a high level. 2) Mentors were satisfied with the Supervision Model by

using Coaching and Mentoring at the highest level ; and 3) The student teachers were satisfied with the supervision model by using coaching and mentoring of mentor at the highest level.

Keywords : Model by using coaching and mentoring, mentor, student teacher

บทนำ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีภารกิจในการผลิตและพัฒนาครู อีกทั้งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาของชาติ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556, 71) ได้กำหนดกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาในส่วนของกรปฏิรูปและพัฒนาครูไว้ว่า สถาบันผลิตครูควรพัฒนาหลักสูตรแบบเน้นสมรรถนะโดยเฉพาะรายวิชาสำคัญที่เตรียมผู้เรียนไปปฏิบัติงานครูในสาขาวิชาต่างๆ ต้องเตรียมนักศึกษาครูให้เรียนและปฏิบัติงานครูในโรงเรียนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและก้าวสู่วิชาชีพครูอย่างก้าวหน้าและมั่นใจ โดยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จะเป็นความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับทางคณะครุศาสตร์โรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกมีหน้าที่จัดครูพี่เลี้ยง ซึ่งเป็นครูที่สอนประจำการอยู่ที่สถานศึกษา ทำหน้าที่นิเทศ แนะนำ ดูแลช่วยเหลือในการฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษา ครูพี่เลี้ยงมีความสำคัญในฐานะเป็นต้นแบบแห่งความเป็นครูของนักศึกษา และมีความสำคัญเทียบเท่ากับอาจารย์คนหนึ่งของมหาวิทยาลัย อีกทั้งทำหน้าที่ดูแล ปกครองและประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา (ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2556)

จากลักษณะการดำเนินการนิเทศของครูพี่เลี้ยงที่มีลักษณะที่แตกต่างกันไป ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสัมพันธภาพระหว่างครูพี่เลี้ยงกับนักศึกษาฝึกสอนไม่ค่อยใกล้ชิดกันเท่าที่ควรมีความรู้สึกไม่คุ้นเคยกันทำให้เป็นอุปสรรคต่อการซักถาม การขอคำปรึกษาของนักศึกษาฝึกสอนกับครูพี่เลี้ยง ซึ่งสิ่งที่กล่าวถึงนี้ล้วนเป็นสิ่งที่ผลกระทบต่อการเรียนรู้ การพัฒนาคุณลักษณะ และคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาครู ทำให้นักศึกษาไม่เกิดคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตรและของผู้ใช้ครู (อภิสิทธิ์พร สถิตย์ภาตีกุล, เมตตา นพประดิษฐ์และคณะ, 2550, น.2-3) อีกทั้ง พรรรถิพา รอดแรงคำและ ภาวินิ ศรีสุขวัฒนานันท์, 2550, น.11-25) ได้ศึกษาพบว่าครูพี่เลี้ยงมีปัญหาในการนิเทศ คือ ไม่รู้ว่าจะให้คำแนะนำได้อย่างไร ครูพี่เลี้ยงมีข้อบกพร่องในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่มีความมั่นใจว่าจะแนะนำการสอนแก่นิสิต/นักศึกษาอย่างไร ครูพี่เลี้ยงบางคนวางตัวไม่ถูก ไม่รู้ว่าจะตักเตือนนิสิต/นักศึกษาอย่างไร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงมีการเสนอแนะในเรื่องการสร้างความเข้าใจแก่ครูพี่เลี้ยง เน้นบทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงในด้านการเป็นแบบอย่างการสอน การนิเทศการสอน การประเมินพัฒนาการการฝึกสอนของนิสิต/นักศึกษา และการพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่มุ่งพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาโดยมีครูพี่เลี้ยงคอยดูแล ช่วยเหลือนักศึกษาอย่างใกล้ชิด (วชิรา เครือคำอ้าย, 2552, น.9)

การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปัจจุบันได้มีการนำแนวคิดในเรื่องของการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงเข้ามาพัฒนานักศึกษาครู การสอนงานและการเป็นที่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) เน้นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณและอุดมการณ์ของความเป็นครู และการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการเป็นที่เลี้ยง การเยี่ยมเยียน นิเทศ ติดตาม ให้คำแนะนำและกำลังใจก็จะเป็นการดำเนินการช่วยเหลือครูรายบุคคลได้อย่างต่อเนื่องและเป็นเวลานาน สามารถช่วยจัดระบบความคิด ทบทวนและสะท้อนผลการสอน ช่วยกันแสวงหาแนวทางแก้ไข พัฒนางานให้ดีขึ้นเพื่อให้ครูสามารถแก้ไขปัญหา พัฒนาในด้านความรู้ ทักษะหรือ

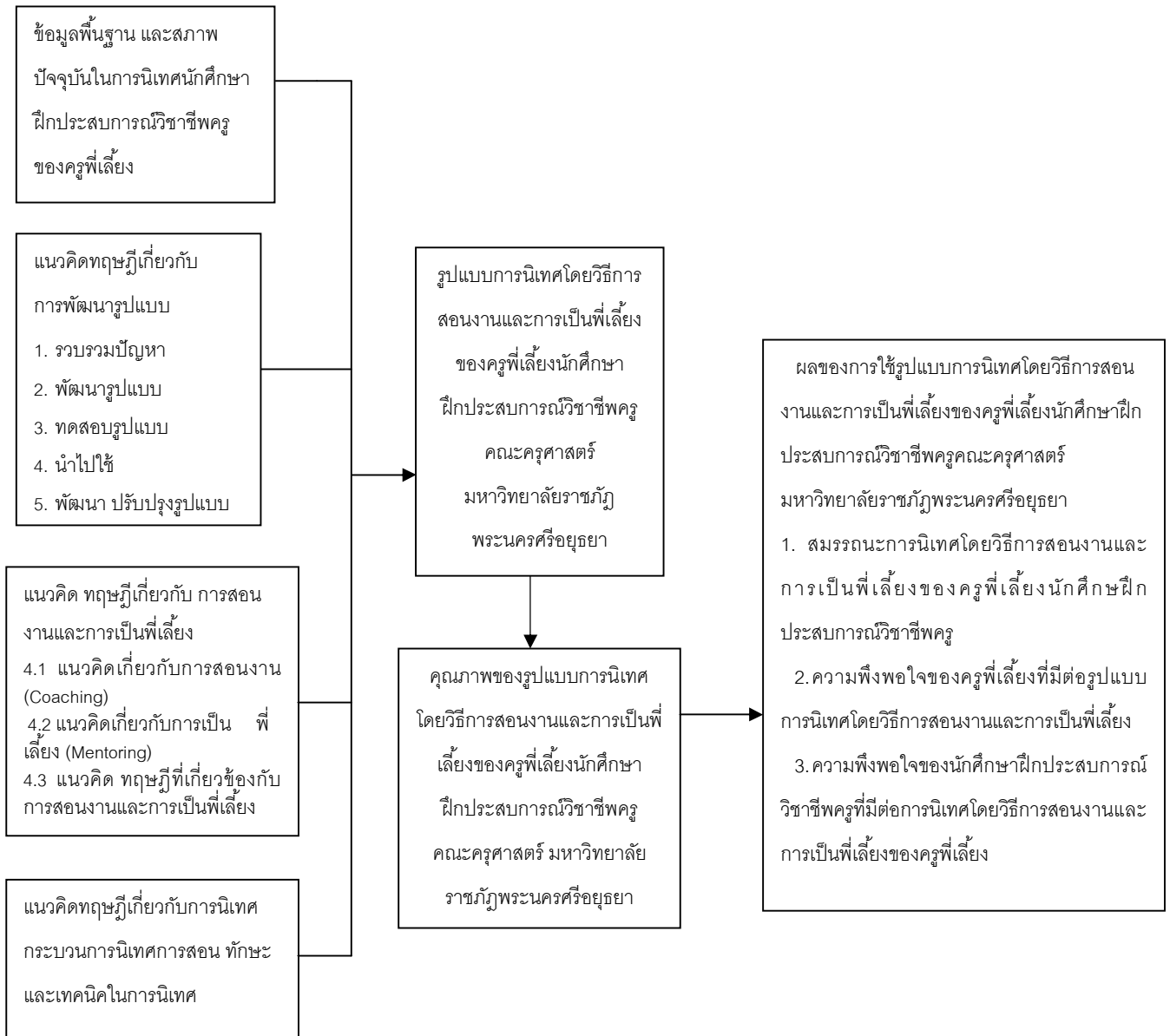
ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และเชื่อมโยงความรู้และทักษะที่ได้รับการพัฒนามาแล้วไปสู่การปฏิบัติการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556, ออนไลน์) โดยรูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะ สอนงานเป็นการเสริมสร้างความรู้ การวางกลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนของนักเรียน พัฒนาระบบการคิดของครู การสนับสนุนให้ครูเกิดการเรียนรู้ เป็นการสนับสนุน การเสริมแรงทางบวก (Will Thomas and Alistair Smith, 2009, p.19-21) ส่วนรูปแบบการนิเทศแบบพี่เลี้ยงก็เป็นการร่วมมือกัน มีการช่วยเหลือ การถ่ายโอนประสบการณ์วิชาชีพ เน้นความสัมพันธ์ระหว่างพี่เลี้ยงกับผู้รับการนิเทศ และบทบาทของครูพี่เลี้ยงในการนิเทศ การชี้แนะสอนงาน เป็นการทำงานที่เน้นตามศักยภาพ ตามความสามารถของบุคคล การติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิด (Carol A, 2012, p.7-8) สอดคล้องกับ โลรี เค (Lori K, 2012, p. 3) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของระบบพี่เลี้ยงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู พบว่า ระบบพี่เลี้ยงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นการสนับสนุนและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาครูเพื่อการพัฒนาไปสู่วิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้ง วิลสัน และธอร์นตัน (กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล, 2553, น.109; อ้างอิงจาก Wilson & Thornton, 2008) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ประสบความสำเร็จจากแนวความคิดของอาจารย์พี่เลี้ยงที่พบว่า การเตรียมตัว ความรู้ทางด้านวิชาการของอาจารย์พี่เลี้ยง การเข้าใจบทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงมีส่วนช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการเตรียมครูใหม่ซึ่งเป็นสิ่งที่สนับสนุนการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

จากแนวคิดเรื่องการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แนวคิดและงานวิจัยในเรื่องการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง พบว่า การผลิตครูที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สถาบันผลิตครูต้องได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้สัมผัสแหล่งเรียนรู้ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยตรง เป็นการเรียนรู้ชีวิตความเป็นครูที่แท้จริง โดยเฉพาะครูพี่เลี้ยง ซึ่งมีหน้าที่ดูแล รับผิดชอบนักศึกษาโดยตรง ควรมีระบบการนิเทศที่ชัดเจน มีแผนและกิจกรรมสำคัญที่สัมพันธ์กับเป้าหมายของงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้ครูพี่เลี้ยงมีรูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างมีคุณภาพ ถูกต้อง สามารถดูแลให้นักศึกษาครูสามารถปฏิบัติงานในสถานการณจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและก้าวสู่วิชาชีพครูอย่างก้าวหน้าและมั่นใจ เป็นครูมืออาชีพ เป็นครูสอนดีซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างคนไทยรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพและเป็นอนาคตที่ดีของประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันในการนิเทศของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาเป็นการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันในการนิเทศของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา โดยใช้วิธีการวิจัยคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจากครูพี่เลี้ยงโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม และเก็บข้อมูลจากอาจารย์นิเทศก์มหาวิทยาลัย

โดยการสัมภาษณ์ ผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนนี้จะนำไปประกอบการพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นตอนต่อไป โดยการดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1.1.1 ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 486 คน กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 16 คน จากโรงเรียนที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหลากหลายสาขาวิชา

1.1.2 อาจารย์นิเทศก์มหาวิทยาลัย จำนวน 52 คน กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างน้อย 5 ปี

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 ประเด็นการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ครูพี่เลี้ยง ปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศนักศึกษาที่ครูพี่เลี้ยงพบว่า ความรู้ความเข้าใจของครูพี่เลี้ยงในเรื่องการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง และความต้องการการพัฒนาในเรื่องการนิเทศ

1.2.2 แบบสัมภาษณ์อาจารย์นิเทศก์มหาวิทยาลัยในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ครูพี่เลี้ยง ครูพี่เลี้ยงช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างไร และรูปแบบการพัฒนานิเทศของครูพี่เลี้ยง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เป็นการนำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์เพื่อให้ได้รายละเอียดในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง แล้วจึงนำรูปแบบนั้นมาพัฒนาเป็นคู่มือการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงและเครื่องมือประเมินสมรรถนะด้านการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จากนั้นนำรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงไปตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบ เพื่อให้ได้รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงที่มีคุณภาพสำหรับการนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน แบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงจำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลรูปแบบ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็น 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง 0.85 – 1.00 จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เป็นการนำรูปแบบไปทดลองใช้กับครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบกึ่งทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว (One Group Pretest-posttest Design) แล้วศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะการนิเทศ ความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 34 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและ การเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มของครูพี่เลี้ยงและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยในเรื่องข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเพื่อค้นหาข้อความสำคัญ และนำมาจัดกลุ่ม เพื่อนำมาสรุปเป็นประเด็นข้อค้นพบ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันในการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยจะนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบของร่างรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

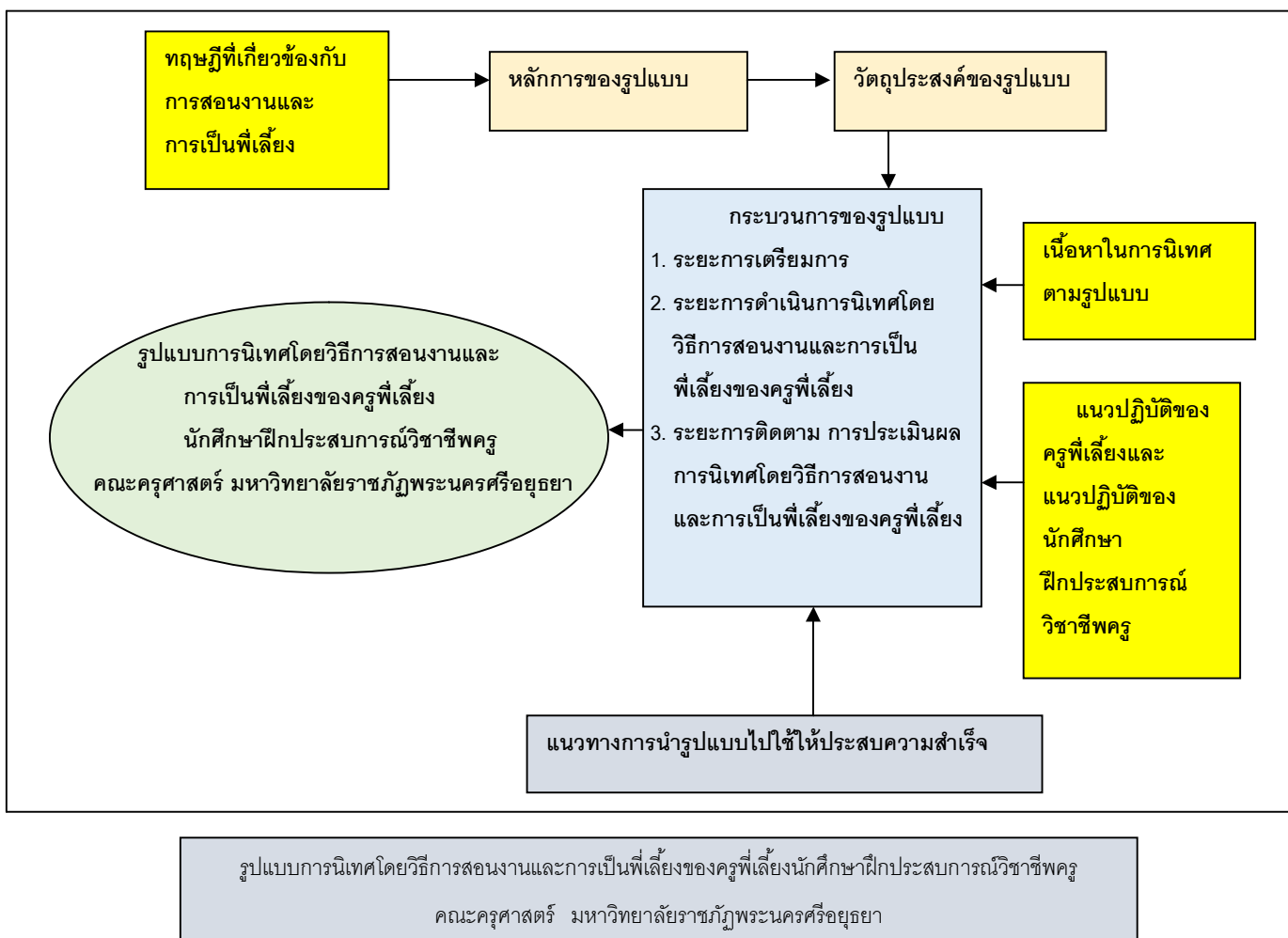
ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินคุณภาพของรูปแบบ 4 มาตรฐานโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์รายละเอียดของข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ปรับปรุงร่างรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปประกอบการทดลองใช้รูปแบบฯ ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สมรรถนะการนิเทศ ความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยง ที่มีต่อรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง ความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ที่ต่อการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนสมรรถนะการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงก่อนและหลังการใช้รูปแบบด้วยการทดสอบค่าที่ t-test Dependent และ one sample t-test ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลจากแบบบันทึกการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามครูพี่เลี้ยงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการใช้รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง การสอบถามนักศึกษาที่ได้รับการนิเทศจากครูพี่เลี้ยง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบเพื่อค้นหาข้อความสำคัญ จากนั้นนำมาจัดกลุ่มเพื่อนำมาสรุปเป็นประเด็น ข้อค้นพบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หลักการของรูปแบบ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยง เนื้อหาในการนิเทศตามรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ แนวปฏิบัติของครูพี่เลี้ยงและแนวปฏิบัติของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแนวทางการนำรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ โดยผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องรายชื่อในด้านมาตรฐานการใช้ประโยชน์ทั่วไป ด้านมาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0.85-1.00

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1) สมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงหลังการเข้าร่วมรูปแบบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 สมรรถนะด้านทักษะในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงที่ครูพี่เลี้ยงประเมินตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนที่นักศึกษาประเมิน

ครูที่เลี้ยงในภาพรวมอยู่ระดับมาก 2) ครูที่เลี้ยงมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความพึงพอใจในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูที่เลี้ยงในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลพัฒนาารูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูที่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยอภิปรายผลสนับสนุนผลการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงของครูที่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ของรูปแบบ หลักการของรูปแบบ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง เนื้อหาในการนิเทศตามรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ แนวปฏิบัติของครูที่เลี้ยง และแนวปฏิบัติของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแนวทางการนำรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ โดยมีผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า คุณภาพของร่างรูปแบบมีค่าความสอดคล้องรายข้อมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้มาตรฐานด้านความเหมาะสม และมาตรฐานด้านความถูกต้องมีค่าระหว่าง 0.85-1.00 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง มีรูปแบบการดำเนินการที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการที่จะนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันของการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของครูที่เลี้ยง ทั้งจากตัวครูที่เลี้ยงเอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ อาจารย์นิเทศก์มหาวิทยาลัย นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบกับการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวช่วยให้สามารถกำหนดประเด็นปัญหาที่พบในการนิเทศ ความต้องการระบบการนิเทศ วิธีการนิเทศที่ดีที่ทำให้เกิดคุณภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และมีความเหมาะสมกับบริบทของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ประกอบกับรูปแบบที่ได้รับการตรวจสอบความเป็นไปได้และความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน ทำให้ได้รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงที่มีคุณภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยวิธีการพัฒนารูปแบบนี้สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ วาโร เฟิงส์วัตต์ (2553, น. 9-11) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่าการพัฒนารูปแบบต้องประกอบไปด้วยขั้นตอนการสร้างและการพัฒนารูปแบบ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รูปแบบตามสมมติฐาน รวมถึงการตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีประสิทธิภาพ รูปแบบที่ได้ควรมีความตรงตามสถานการณ์จริง มีการนำไปทดลองใช้ และมีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบให้ทันสมัย (สุธีรา ตั้งสวานิช, 2547, อ้างอิงจาก Meason & Khedoumi, 1985) อีกทั้งยังสอดคล้องกับการออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศของ วชิรา เครือคำอ้าย (2552, น. 339-340) ที่ใช้วิธีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการนิเทศในหลายๆ แง่มุม ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ จากนั้นจึงทำการพัฒนารูปแบบการนิเทศ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ยูพิน ยืนยง (2553, น. 255) ซึ่งพัฒนารูปแบบการนิเทศ ที่หลากหลาย โดยต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดประเด็นที่ต้องการนำมาแก้ไข สามารถนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาพัฒนารูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการและยังช่วยให้มั่นใจได้ว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นจะสามารถตอบสนองความต้องการของหน่วยงานได้

อย่างแท้จริง รวมถึงงานวิจัยของ มณีรัตนา โนนหัวรอ (2557, น. 143) ซึ่งได้พัฒนารูปแบบการประเมินเสริมพลังอำนาจ พบว่า รูปแบบที่ดีจะเป็นรูปแบบที่มีลักษณะเป็นกระบวนการไม่ใช่รูปแบบที่เป็นเนื้อหาเพียงอย่างเดียว เป็นลักษณะของกระบวนการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนทำให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการเชื่อมโยงรูปแบบของการทำงาน การสร้างความเข้าใจ เตรียมรับความเปลี่ยนแปลง และส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงซึ่งพบว่า

2.1 สมรรถนะการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงหลังการใช้รูปแบบสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูพี่เลี้ยงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ผ่านการเข้าร่วมประชุม ชี้แจง ทำความเข้าใจถึงแนวปฏิบัติในการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยง รวมทั้งได้ศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารที่ผู้วิจัยจัดทำให้ประกอบคู่มือการดำเนินการตามรูปแบบ สอดคล้องกับ กลlickแมน (Glickman, 2010, p. 296) ที่กล่าวถึงการเตรียมความรู้ และทักษะที่จำเป็นก่อนการนิเทศจะช่วยให้การนิเทศดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ปาร์คและจอย (Pask and Joy, 2007, p. 30-43) ที่กล่าวว่า การเป็นที่เลี้ยง (Mentoring Program) จะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อผู้เข้าร่วมมีความเต็มใจ และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง

2.2 ความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูพี่เลี้ยงมีความเข้าใจในขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการทำงานในสภาพจริงในฐานะครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตลอดเวลา 1 ปีที่นักศึกษา มาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ดังคำกล่าวของครูพี่เลี้ยงหลังการใช้รูปแบบ “ครูพี่เลี้ยงมีความคิดว่าการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงเป็นวิธีที่มีประโยชน์มากสำหรับนำมานิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และควรเป็นวิธีการนิเทศที่ครูพี่เลี้ยงนำไปใช้มากที่สุด การสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงสอดคล้องกับลักษณะของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา เพราะครูพี่เลี้ยงจะดูแลนักศึกษาทั้งเรื่องงานในหน้าที่ เรื่องบุคลิกภาพ เรื่องการปฏิบัติตน ครูพี่เลี้ยงทำหน้าที่สอนงานให้กับนักศึกษาในทุกๆ เรื่อง ให้ความมั่นใจได้ชี้แนะ ได้สอนงานให้ตรงตามศักยภาพของนักศึกษา นอกจากนี้ยังมีการบริหารจัดการเรียนการสอน ครูพี่เลี้ยงเป็นแบบอย่าง ปรึกษาประคองนักศึกษาที่ตนเองดูแล ให้ความสนใจ เป็นแบบพี่สอนน้อง” อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกรันย์พล วิวรรณมงคล (2553, น.312) ซึ่งได้พัฒนารูปแบบการติดตามช่วยเหลือ พบว่า ครูพี่เลี้ยงมีความเข้าใจงานในหน้าที่ ขั้นตอนในการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระแต่เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการติดตาม ช่วยเหลือ นักศึกษาครู

2.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาได้รับการดูแล ได้รับการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงจากครูพี่เลี้ยงเป็นอย่างดี สัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูพี่เลี้ยงและนักศึกษามีผลให้การนิเทศโดยวิธีการ สอนงานและการเป็นที่เลี้ยงประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น นักศึกษาได้รับการยอมรับ สามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูพี่เลี้ยงได้อย่างเต็มที่ ดังที่ กรันย์พล วิวรรณมงคล (2553, น. 312) ได้กล่าวว่าการพี่เลี้ยงมีส่วนสำคัญต่อการประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงจะเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำได้เป็นอย่างดี

ช่วยสร้างความมั่นใจให้เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับ กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล (2553, น. 238) ที่ทำการศึกษารูปแบบ การดูแลให้คำปรึกษานิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู พบว่านิสิตมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการดูแลให้คำปรึกษา ซึ่งนิสิต ได้รับการดูแล การนิเทศ การให้คำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ได้รับความเป็นกันเองและได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยประสิทธิผลของรูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ในการนำรูปแบบไปใช้จะต้อง ศึกษากระบวนการ ขั้นตอน และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้อย่างละเอียดและชัดเจนก่อน จึงจะทำให้ประสิทธิผลของ รูปแบบเกิดประโยชน์ได้สูงสุด

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงของ ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูจากการนำรูปแบบไปใช้ตามขนาดและบริบทของโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้รูปแบบการนิเทศโดยวิธีการสอนงานและการเป็นที่เลี้ยงสามารถนำไปใช้ได้จริง อย่างแพร่หลายและกว้างขวาง

บรรณานุกรม

- กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล. (2553). *การพัฒนาารูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและการทำ วิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูสาขาการสอนคณิตศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ (ปรด.) บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- กรรณีย์พล วิวรรณมงคล. (2553). *การพัฒนาารูปแบบการติดตามช่วยเหลือสำหรับครูพี่เลี้ยงเพื่อการนำกรอบหลักสูตรระดับ ท้องถิ่นสู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของนักศึกษาครู*. (วิทยานิพนธ์ (ปรด.) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ศิลปากร).
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2557). *การนิเทศภายในสถานศึกษา* (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2557, จาก <http://mystou.files.wordpress.com/2012/02/23503-8-t.pdf>.
- ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. (2556). *คู่มือการปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษา 1 และ 2 (Internship 1 and Internship 2)*. คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- วรรณทิพา รอดแรงคำและภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์. (2551). *การพัฒนาารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนิสิตสาขา การสอนวิทยาศาสตร์*. *วารสารวิทยาศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์*, 29(1), 11-25.
- วชิรา เครือคำอ้าย. (2552). *การพัฒนาารูปแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูเพื่อ พัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ (ปรด.) บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. *การวิจัยรูปแบบ*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(4):2-14.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). *กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ(พ.ศ.2555-2558) เพื่อ สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล*. กรุงเทพฯ: เจริญผลกราฟฟิค.

- สุธีรา ตั้งสวานิช. (2547). *การพัฒนาารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ (กศ.ด.) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์. (2551). *การพัฒนาารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ (กศ.ด.) บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- อภิณหพร สถิตภาคีกุล เมตตา นพประดิษฐ์และคณะ. (2550). *การวิจัยและพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายฝึกระบบการณวิชาชีพเพื่อการผลิตและการพัฒนาครูอย่างมีส่วนร่วม*. คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- Carol A. Mullen. (2012). *The Sage Handbook of Mentoring and Coaching in Education*. EBSCO Publishing: eBook Collection (EBSCO host).
- Glickman ,Carl.D. and Stephen P. Gordon and Jovita M.Rose-Gordon. (2010). *Supervision and Instruction Leadership: A Developmental Approach*. 8th ed..Boston,MA: Allyn and Bacon.
- Pask,Roger and Joy, Barry. (2007). *Mentoring-Coaching : A Handbook for Education Professionals*. Open University Press McGraw-Hill Education. England: Berkshire.
- Will Thomas and Alistair Smith. (2009). *Coaching Solution Resource book, Practical wayto Improve Performance in Education*.